

Vera Danilina

Gitaarrecital met o.a. Bach & Rodrigo

Programma

Heitor Villa-Lobos 1887-1957

Etude nr. 11 (1953)

Lent - Animé - Poco meno - Animé - Lent

Johann Sebastian Bach 1685-1750

Prelude in E, BWV 1006a (1720)

Miklós Rózsa 1907-1995

Uit Sonate op. 42 (1986)

Deel 1: Moderato

Frédéric Chopin 1810-1849

(arr. Miquel Llobet)

Nocturne op. 9 nr. 2 (1831/32)

Joaquín Rodrigo 1901-1999

Toccata (1933)

Alexey Zelensky *1963

Three Bagatelles

Nikita Koshkin *1956

Sonate nr. 2 (2011)

Allegro moderato

Adagio - Con moto

Allegro

Mathias Duplessy *1972

De rêve et de pluie

Francisco Tárrega 1852-1909

Mazurka Marieta

Capricho Árabe

Polka Rosita

Mathias Duplessy

Cavalcade

Programmatoelichting

Van Braziliaan tot Duitser, van Pool tot Hongaar, van Fransman tot twee Russen en ook twee Spanjaarden: vandaag heel wat nationaliteiten. Bijgeëbonden door één enkel instrument, de gitaar, die zo een kleurig muzikaal boekje aanbiedt.

Heitor **Villa-Lobos** was een Braziliaan, die ook zeven jaar in Parijs verbleef. Een meester-gitarist en niet vreemd dat hij met liefde voor zijn instrument componeerde (ook veel voor cello). Zijn bekendste werken zijn de negen *Bachianas Brasileiras*: neoclassicistisch, bijna romantisch welluidend, een soort samentrekking van Bach en Braziliaanse couleur locale. *Étude nr 11* is één van de *Twelve Études for Guitar*, in 1953 in Parijs uitgegeven. Een studie in arpeggio's en akkoorden, met lastige spreidstanden voor de linkerhand en een ongebruikelijke nadruk op het gebruik van rechter duim.

De *Prelude* van **Bach** is een bewerking van het eerste deel van zijn *Partita voor vioolsolo nr 3*. Arrangeren mag; Bach schijnt zijn vioolsolowerken zelf ook op clavichord te hebben gespeeld. *Sei Solo a Violino senza Basso accompagnato* luidt, in Bachs

handschrift, de titel op het schutblad. Daar is iets mee. In het Italiaans gelezen, betekent *Sei solo* 'zes solo's'. Maar in het Duits – Bachs eigen taal – staat er: 'Wees alleen.' Voor de Duitse lezing pleit dit 'solo', want het Italiaanse meervoud zou 'soli' moeten zijn. Bach, bij uitzondering, dateerde dit werk: 1720. Het was het jaar dat hij door een grote ramp werd getroffen: toen hij thuiskwam van een reis naar Karlsbad, bleek zijn vrouw overleden aan blindedarmontsteking. Slaat dat eventuele 'Wees alleen' op Bach's eigen plotselinge staat van weduwnaar?

Miklós **Rózsa** is zo'n componist wiens muziek bekender is dan zijn naam. Geboren in Hongarije, kwam hij in het interbellum in Parijs en Londen terecht. Zijn succesvolle ballet *Hungaria* trok daar de aandacht van een filmregisseur. En hiermee begon wat Rózsa zijn 'double life' noemde (ook de titel van zijn autobiografie): als componist voor de concertzaal en als filmcomponist. Hoewel hij soloconcerten schreef voor Jascha Heifetz, Pinchas Zukerman en Janos Starker, kent het grote publiek hem van filmscores als *Spellbound* en *A Double Life*, beide met een Oscar bekroond, evenals zijn bekendste partituur *Ben-Hur*.

Tussen 1949 en 1962 was Rózsa, geëmigreerd naar Hollywood, dé componist van filmstudio MGM.

De Pool **Chopin** was niet de uitvinder van de nocturne. Dat deed de 24 jaar oudere Ier John Field. Liszt omschreef deze 'nachtstukken' zó: 'De nocturnes zweven als zuchten door de lucht, zacht klagend en oplossend in heerlijke melancholie'. Chopin kopieerde het genre graag. *Nocturne opus 9 nr 2* ontstond kort nadat hij als 21-jarige balling in Parijs was gearriveerd. Hij droeg 'm op aan de Belgische pianiste Marie Pleyel, die zo beroemd was dat Liszt eens bij een concert voor haar de blaadjes omsloeg...

Iedereen kent het *Concierto de Aranguez*. Het was de Spanjaard Joaquín **Rodrigo** die hiermee een brok Spaans verleden deed herleven. Minder bekend is zijn *Toccata* uit 1933, die ook pas in deze eeuw werd ontdekt en in 2006 in première ging tijdens het Madrileense Joaquín Rodrigo concours. Het is een vrijwel nergens onderbroken beweging van snelle noten, met af en toe een heftig moment.

Andrey **Zelensky** (familie van de Oekraïense president?) wordt gezien als een van de belangrijkste hedendaagse Russische componisten. Hij schreef voor gitaar behalve deze *Three bagatelles: Invention-Pastoral* voor drie gitaren, *Cross and Rose* voor altviool en gitaar, *Esmeralda*, een concert voor gitaar en klein orkest, en *Passacaglia misterioso (quasi una sonata)* voor sologitaar.

Tot zijn 14e luisterde de eveneens Russische Nikita **Koshkin** alleen naar Stravinski, Sjostakovitsj en rock. Toen hij voor zijn verjaardag van zijn opa een gitaar en een plaat van de grote gitarist Andres Segovia kreeg, begon een nieuw leven. Eén als gitarist en componist voor zijn instrument. Hij maakte naam in 1980 met de suite *The Prince's Toy*; zijn bekendste werk is het gitaarstuk *Usher-Waltz*, geïnspireerd op een verhaal

van Edgar Allan Poe. 'Twistziek en compact; eenzaamheid en leegte; dreigend, een sinister vervolgingsspel', noemt gitariste Kristina Vårlid de drie delen van Koshkin's *Tweede sonate*.

Dwaal eens rond in de studio van Fransman Mathias **Duplessy**... Wat je daar vindt: een Morin kluur (Mongoolse paardenkopviool), een joodse harp, fluiten, allerlei percussie, een saz, een ud, een banjo – en natuurlijk een gitaar. En dan doet hij ook nog aan Mongoolse boventoonzang. Kleurrijk, veelzijdig, internationaal. Schreef concertwerken maar ook voor (Franse en Indiase) speelfilm, documentaire en commercials. Uit *De rêve et de pluie* en *Cavalcade* blijkt dat hij graag narratieve elementen in zijn werk toelaat: het eerste betekent 'Over de droom en de regen', het tweede 'ruiterstoet'.

Met Francisco **Tárrega** verblijven we weer in het verleden. Net als Rodrigo was deze Spaanse gitarist-componist (bijna) blind (en twee van zijn leraren ook). Hij betekende in de 19^e eeuw veel voor de emancipatie van de gitaar als concertinstrument. 's Werelds meest gehoorde melodie, de Nokia-ringtone, is gebaseerd op zijn *Gran Vals*. (Stephen Westra)

De Russische **Vera Danilina** studeerde vanaf haar 5e in de klas van Olga Borisovna Odrina in Penza. Op haar 16e ging zij naar de gitaarklas van Vladimir Mityakov. Zij vervolgde haar studie verder aan het Glinka Conservatorium in Nizhny Novgorod. Pas 22 is ze, maar ze maakte al carrière, solo en met orkest. Vera won alle prestigieuze Russische gitaarconcoursen en daarnaast prijzen bij internationale: de Segovia Competition (Spanje), Primavera de Viseu (Portugal), Altamira International Virtual Guitar Competition (eerste prijs, Hong Kong), Florida Guitar Foundation Competition (eerste prijs, VS) ALTAMIRA (eerste prijs, Nederland) en meest recent de eerste prijs van het Concorso di Chitarra Classica Michele Pittaluga (Italië).

Binnenkort in Muziekgebouw Eindhoven

Zo 28 sep Duo Pleyel

Beethoven en Mozart voor quatre-mains

Zo 26 okt Maria Milstein, Elisa Karen Tavenier & Quirine Viersen

Strijktrio's van Schubert & Mozart

Zo 31 mei Plínio Fernandes

Gitaarmuziek van Bach tot Brazilië

Zullen we Vrienden worden?

M-Friends draagt bij aan het voortbestaan van onze mooie concertzaal en ondersteunt de realisatie van bijzondere projecten. Voor een paar tientjes per jaar ben je al Vriend en natuurlijk krijg je daar ook iets voor terug! Scan de QR-code, lees meer over de voordelen en meld je aan.

